herpy

GEKKOER

Eurydactylodes vieillardi

Eurydactylodes vieillardi er en liten, rolig og nattaktiv gekko fra skogene på hovedøya i Ny-Caledonia, med store, uregelmessige skjell som ligner oljedråper på vann, og en gripehale. Den kan sprute en illeluktende væske fra halen når den blir skremt.

Familie: Diplodactylidae Engelsk: Bavay's gecko Tidligere navn: *Platydactylus vieillardi; Eurydactylus vieillardi* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**10-13 cm** total lengde inkl. hale
Vekt	**4-12 g**
Levealder	**10-15 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Varmeplass	**27-29 °C**
Temperatur, natt	**20-23 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter, frukt og ferdigfôr**
Holdes	**Alene, parvis eller én hann med flere hunner**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Inkubasjon	**50-90 dager** ved 22-26 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Nær truet (NT)**

Om arten

Eurydactylodes vieillardi er en liten, slank gekko med trekantet hode, rundet snute, store øyne uten lokk og loddrette pupiller. Kroppen er sammenpresset fra sidene, og de store, glatte, uregelmessig plasserte skjellene gir dyret et særpreg som minner om oljedråper i vann. Fargen er oftest en nyanse av oliven eller grønn med grå, grønn, gul eller rustfarget hud mellom skjellene. Som mange andre gekkoer kan den skifte mellom en lys, klar tone og en mørk, nesten svart drakt. Hannene er mindre og ofte sterkere farget enn hunnene, især i yngletiden.

Kroppen alene (snute til kloakk) blir høyst omtrent 6 cm. Halen er gripende og i sin opprinnelige form 100-115 % av kroppslengden, så den samlede lengden ligger på omtrent 10-13 cm. Opplysninger om opptil 18 cm for slekten forekommer, men de stemmer ikke med kroppsmålene. Vekten er ikke dokumentert for *E. vieillardi*; hos den nærstående *E. agricolae* veier hunnene 10-12 g og hannene 4-7 g. Under halespissen sitter heftelameller. Tungen og innsiden av munnen er gul til oransje. Hos hannene sitter det en rekke porer foran kloakken, og de brukes til å skille kjønnene fra hverandre.

Arten ble beskrevet av Bavay i 1869 som *Platydactylus vieillardi* og er typeart for slekten *Eurydactylodes*. Artsnavnet hedrer Eugène Vieillard, lege i den franske marinen, som samlet typeeksemplaret. Slekten har fire arter, og de to man oftest ser i terrarier, er *E. vieillardi* og *E. agricolae*. De kan kjennes på den gule furen fra munnen mot øret: når den når helt fram til øret, er det *E. agricolae*, og når den ikke gjør det, er det *E. vieillardi*.

Hos begge artene sitter det kjertler i halen, og dyret kan sprute ut en klebrig, illeluktende væske når det føler seg truet. Det er bare beskrevet hos *Eurydactylodes* og slekten *Strophurus*, og egenskapen har utviklet seg to ganger uavhengig av hverandre blant gekkoer. Væsken er neppe farlig for huden, men kan gi smertefull øyeirritasjon.

Med god stell kan dyret leve minst 10 år og antakelig lenger.

Utbredelse og leveområde

Arten er endemisk for Ny-Caledonia i det sørvestlige Stillehavet og er kjent fra hovedøya Grande Terre. Typelokaliteten er Houagape, og utbredelsen oppgis som den sentrale og østlige delen av hovedøya. Slekten som helhet finnes også på Belep-øyene og Île Yandé, men det er ikke dokumentert funn av *E. vieillardi* der.

Utbredelsens nøyaktige grenser er uklare, og kartet viser derfor et anslått område i den sentrale og østlige delen av øya. Eventuelle funn utenfor Ny-Caledonia på kartet stammer antakelig fra dyr i fangenskap eller feilregistreringer.

> **Naturlig utbredelse:** Ny-Caledonia.

LEVEOMRÅDE

Leveområdet er skog og kratt opp til omtrent 950 meters høyde. Dyrene lever i busker og løv og ferdes mest langs greiner i det skyggefulle underskogsjiktet i fuktig skog, og bare sjelden oppe i trekronene. De er nattaktive og gjemmer seg i løvet om dagen, men de søker også ut på greinene og soler seg i løpet av dagen.

Klimaet i Ny-Caledonia er subtropisk, med en fuktig sesong og en kjøligere, tørrere del av året. Det finnes ingen målinger av temperatur og fuktighet akkurat der *E. vieillardi* lever, så tallene for terrariet bygger på stell av slekten som helhet.

Stell

TERRARIET

Til ett voksent dyr skal terrariet være minst 45 × 45 × 60 cm (lengde × bredde × høyde). Større er alltid bedre, og høyden er viktigere enn bunnarealet, fordi arten klatrer. Et par eller en liten gruppe på en hann og to hunner kan holdes i samme terrarium. Uten avl er det ingen grunn til å holde mer enn ett dyr. Opptil tre dyr kan ha plass på 45 × 45 × 60 cm, men mer plass er klart å foretrekke. Et glassterrarium med nett eller delvis nett i lokket passer godt, fordi arten trenger høy luftfuktighet, men også luft.

Innred med mange små greiner i ulik tykkelse, lianer, kork og blader, slik at dyret kan klatre, gjemme seg og sove i løvet. Det skal være skjul i alle høyder og ikke bare på bunnen. Levende eller kunstige planter gir skjul, og levende planter hjelper samtidig til med å holde på fuktigheten.

Som bunnsubstrat fungerer en fuktbindende blanding, for eksempel 60 % økologisk matjord og 40 % kokosfiber, gjerne med et tykt lag blader oppå. Bunnen demper et eventuelt fall og hjelper til med å holde luftfuktigheten oppe. Fjern ekskrementer daglig, og bytt ut skitten bunn fortløpende. Hele bunnen skiftes hver tredje til fjerde måned. Det er ikke dokumentert en særskilt innredning for akkurat *E. vieillardi*, så anbefalingene gjelder slekten som helhet.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

TEMPERATUR

Eurydactylodes vieillardi er nattaktiv og trives best ved moderate temperaturer. Gi en varm plass under en lampe på 27-29 °C og en kjølig sone på 21-24 °C. Om dagen ligger temperaturen i det meste av terrariet på 22-26 °C, og om natten skal den falle til 20-23 °C.

Den enkleste oppvarmingen er en hvit varmepære på omtrent 40 W, som sitter over en grein øverst i terrariet. Er plassen for varm, byttes det til en svakere pære; er den for kald, til en sterkere. Varmen er høyest øverst og lavest nederst, og det skal være greiner og løv i alle høyder, slik at dyret selv kan velge. Mål med et digitalt termometer, og fest føleren på greinen under lampen. Kommer temperaturen over 30 °C, må den ned med en gang.

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Arten trives best i høy luftfuktighet, og et gjennomsnitt på 60-80 % er målet, målt midt i terrariet. Det er naturlig at fuktigheten er lavere i den varme enden og høyere i den kalde. Den skal stige om natten og falle i løpet av dagen, men aldri komme under 50 %. Vedvarende for høy eller lav fuktighet gir helseproblemer.

Spray terrariet grundig med en trykksprøyte hver kveld og om morgenen etter behov. Det hever fuktigheten og gir dyret drikkevann i form av dråper på bladene. Sett dessuten fram en skål med friskt vann, for eksempel på fôrhyllen, og skrubb den med desinfeksjonsmiddel for dyr en gang i uken. Ventilasjonen må være god nok til at bunn og greiner kan tørke opp mellom sprayingene.

LYS OG UVB

Arten er nattaktiv, men søker ut på greiner i løpet av dagen og soler seg. Den kan klare seg uten UVB når den får D3-vitamin gjennom fôret, men trives bedre med svakt UVB-lys, som også fremhever fargene. Bruk et UVB-rør til skyggedyr (Ferguson-sone 1), for eksempel et T5-rør på 7 %, i en høyde på 20-30 cm over nett eller 25-40 cm under nett. Et mindre rør på 2,4 % skal sitte nærmere, omtrent 10 cm over nettet. Målet er en UV-indeks på 1-2 på den øverste greinen, og det kontrolleres best med en UV-måler. Det skal alltid være skygge i resten av terrariet.

Ha lyset tent 10-12 timer om vinteren og litt lenger om sommeren, gjerne styrt av en tidsbryter. Om natten skal det være mørkt.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Arten spiser både insekter og frukt. Fôret kan settes sammen av omtrent halvparten ferdigfôr i pulverform til fruktetende gekkoer, som røres ut med vann til en tykk grøt, og halvparten levende insekter. Gi grøten i en liten skål på en veggmontert fôrhylle og ikke på bunnen. Bruk flere ulike smaksvarianter og bytt mellom dem, slik at kosten blir variert.

Ungdyr opptil ett års alder får insekter annenhver dag og grøt to til tre ganger i uken. Voksne dyr får insekter to til tre ganger i uken og grøt to til tre ganger i uken. Egnede insekter er sirisser, dubia-kakerlakker, andre kakerlakker, gresshopper, silkeorm og voksmøllarver. Insektene skal være små, i størrelsen 6-13 mm for et lite dyr, og må ikke være lengre enn avstanden mellom dyrets øyne.

Pudre insektene lett med kalk for å rette opp forholdet mellom kalk og fosfor, og la dem spise godt fôr i to til tre dager før fôring. Ferdigfôret er allerede tilsatt vitaminer og mineraler. Frisk frukt er ikke nødvendig når ferdigfôret er på plass.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

ATFERD OG HÅNDTERING

Eurydactylodes vieillardi er en liten, robust og forholdsvis langsom gekko som kan bli ganske tam. La et nytt dyr få to uker i fred før håndteringen begynner, og bare hvis det har spist. Start med korte besøk der hånden bare holdes stille i terrariet, slik at dyret venner seg til den, og la det selv komme til deg. Deretter kan håndteringen begynne, med under fem minutter om gangen. Støtt føtter, kropp og hale, og la dyret gå fra hånd til hånd i stedet for å holde fast. Hold deg nær gulvet eller et mykt underlag i tilfelle dyret skulle hoppe. Ta aldri tak i halen. Håndter helst om kvelden, slik at du ikke forstyrrer dyrets hvile.

Er dyret skremt, kan det sprute en klebrig, illeluktende væske fra halen. Den er neppe en fare for huden, men gir smerter i øynene hvis den treffer dem. Vent et øyeblikk før dyret settes tilbake, slik at det ikke lærer at sprutingen sender det hjem, og vask deretter hendene grundig med såpe.

I slekten har dyr med hell blitt holdt sammen i par eller små grupper med en hann og to hunner. Hannene bør ikke holdes sammen, og det er ikke dokumentert en sikker gruppesammensetning for akkurat denne arten.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene er mindre enn hunnene og har en rekke porer foran kloakken. Det er ikke dokumentert en sikker alder eller vekt for når dyrene er klare for avl hos *Eurydactylodes vieillardi*. Som tommelfingerregel bør dyret være fullt utvokst før det settes i avl, og en hunn skal ha gode kalkreserver og være i god hold.

PARRING

Hannen er mer fargerik enn hunnen i yngletiden. Hos den beslektede *E. agricolae* beskrives en kjølig periode som en hjelp til å få dyrene til å formere seg: dagtemperaturen senkes til 20-22 °C i to til tre måneder og heves deretter igjen til 22-26 °C. Det er ikke dokumentert for *E. vieillardi*, men er antakelig også en god idé, fordi stellet av de to artene er nesten likt. Sett hannen sammen med hunnen eller en liten gruppe og hold øye med dyrene.

EGGLEGGING OG KULL

Eurydactylodes vieillardi er eggleggende. Hos den beslektede *E. agricolae* graver hunnen ned eggene og får et mørkt, tverrbåndet mønster mens hun legger. Hun kan legge flere kull i året med tre til fire ukers mellomrom, og én enkelt hunn har lagt 14 egg i sitt første år. Kullstørrelsen er ikke dokumentert for *E. vieillardi*, men som hos de fleste gekkoer er det antakelig ett eller to egg om gangen. Gi hunnen en eggleggingskasse med fuktig kokosjord eller jord, slik at hun kan grave. Gi henne rikelig med kalk og insekter gjennom hele sesongen.

INKUBASJON

Flytt eggene forsiktig, uten å vende dem, til en separat liten boks med fuktig vermikulitt eller annet fuktig substrat og en luftfuktighet på 70-80 %, og åpne lokket hver fjerde til sjuende dag slik at luften byttes ut. Boksen holdes ved 22-26 °C. Ved den temperaturen klekkes eggene etter 50-90 dager; opplysningene varierer fra omtrent 50 dager hos den nære slektningen *E. agricolae* til 70-90 dager ved 23-24 °C for *Eurydactylodes vieillardi* og *E. agricolae*.

OPPDRETT AV UNGER

Oppdrett av unger er ikke beskrevet for *Eurydactylodes vieillardi*. Ungene er små og får antakelig samme stell som de voksne, men i en mindre faunaboks med kjøkkenpapir eller mose, greiner og blader, daglig spraying og en skål med ferdigfôr. De får små insekter som er pudret med kalk, annenhver dag. Gi hver unge god plass, og hold øye med veksten og vekten.

Helse og vanlige feil

Det finnes ingen helsedata for akkurat *Eurydactylodes vieillardi*. Typiske problemer hos gekkoer fra slekten skyldes stellet:

- Vedvarende for høy eller for lav fuktighet, som gir hud- og luftveisproblemer. Hold fuktigheten på 60-80 % og la terrariet tørke opp i løpet av dagen.
- For mye varme. Hold temperaturen under 30 °C.
- Mangel på kalk og D3-vitamin, især hos hunner i avl. Pudre insektene med kalk og gi svakt UVB-lys.
- Tap av halen etter håndtering. Ta aldri tak i halen.
- Øyeirritasjon hos deg selv etter kontakt med sekretet fra halen.

Kontakt veterinær med erfaring på krypdyr hvis dyret går ned i vekt, ikke spiser i flere uker eller virker slapt. Nye dyr som ikke spiser etter to uker, skal ikke håndteres, men sjekkes hos veterinær.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.